

Лекція: Іноваційно – інвестиційна модель економічного розвитку

Питання для відображення:

1. Теоретичні основи поняття

міжнародних інвестицій

2. Захист міжнародних інвестицій та його механізми. МЦУІС та БАГІ.

3. Теоретичні аспекти здійснення інвестиційної діяльності України.

4. Гарантії здійснення іноземних інвестицій в Україну

5. Інвестування в Україні:

результати та тенденції.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОНЯТТЯ “МІЖНАРОДНІ ІНВЕСТИЦІЇ”

Міжнародні інвестиції включають **іноземні інвестиції** – вкладення іноземних юридичних та фізичних осіб, іноземних держав, міжнародних урядових та неурядових організацій в об'єкти інвестування на території даної країни; та **зарубіжні інвестиції** – вкладення в об'єкти інвестування, розміщені за межами території даної країни (придбання цінних паперів зарубіжних компаній, майна тощо). В широкому розумінні міжнародними є ті **інвестиції**, реалізація яких передбачає взаємодію учасників, котрі належать до різних держав (**резидентів та нерезидентів стосовно конкретної країни**).

«Прямі інвестиції» (згідно Кодексу ОЕСР) – це інвестиції, що здійснюються з метою встановлення тривалих економічних зв'язків між підприємницькими організаціями, а також інвестиції, які забезпечують їх власникам ефективний контроль за управлінням підприємством.

- Ознаки прямих інвестицій:**
- йдеться про певний внесок;
 - цей внесок має форму капіталу;
 - він повинен сприяти встановленню довгострокових зв'язків, хоча не обов'язково, щоб ці зв'язки були юридичними;
 - ці довгострокові зв'язки повинні встановлюватися між інвестором та підприємством;
 - інвестор завдяки цим довгостроковим зв'язкам повинен мати можливість здійснювати реальний вплив на управління підприємством, яке він інвестує.

Міжнародні інвестиції як об'єкт системного аналізу та обліку характеризуються різною інституційною сутністю (державні, приватні, міжнародних організацій, змішані), цільовою орієнтацією (прямі та портфельні), певними видами (іноземна і національна валюти, рухоме і нерухоме майно, грошові вимоги, цінні папери, права інтелектуальної власності, права на господарську діяльність, послуги), формами (100% інвестиція, часткова участь у підприємстві, придбання рухомого та нерухомого майна, концесії), джерелами (первинні та реінвестиції), масштабами і термінами інвестування

Іноземні інвестиції (згідно Закону України “Про режим іноземного інвестування”) – це цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту.

ЗАХИСТ МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИЦІЙ. МЦУІС

Захист міжнародних інвестицій – це сукупність принципів і норм як міжнародного, так і внутрішнього права, метою та результатом яких є запобігання або стримування будь-якого замаху держави на існування або стабільність міжнародних інвестицій

В міжнародному праві склалися загальні принципи проблеми захисту інвестицій

З метою забезпечення сприятливого і стабільного інвестиційного режиму встановлюються державні гарантії захисту

Найпоширенішою формою захисту міжнародних інвестицій є двосторонні інвестиційні угоди (Першу двосторонню інвестиційну угоду уклали Федеративна Республіка Німеччина та Пакистан 25 листопада 1959 року)

Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів - International Center for Settlement of Investment Disputes (ICSID). Заснований у 1965 році Вашингтонською конвенцією про порядок вирішення інвестиційних спорів. Україна ратифікувала дану конвенцію 16 грудня 2000 року

Організаційна структура
Мета діяльності

- Забезпечення правових можливостей для примирення сторін;
- унення позазаконних перешкод на шляху приватних інвестицій;
- користання арбітражних процедур в міжнародних інвестиційних спорах;
- ияння притоку іноземного капіталу.

Організаційна структура:

Президент

Рада керуючих:

складається з тих самих осіб, що й Рада керуючих МБРР

Директорат:

24 виконавчих директорів та їх заступників;

Комітет з розвитку:

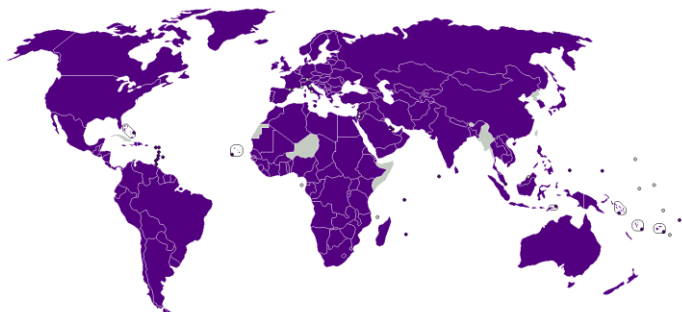
група міністрів великих країн; вони здійснюють моніторинг з проблем розвитку в сфері економіки й фінансів

БАГІ – одна з п'яти інституцій Групи Світового банку, заснована в 1988 році.

Мета: сприяння збільшенню притоку інвестицій в країни, що розвиваються, через надання гарантій, включно страхування, по некомерційним ризикам.

Основні завдання:

- посередництво між ТНК та країнами, що розвиваються;
- надання технічної допомоги, проведення консультацій з інвестиційних питань;
- інформаційні послуги.

Проекти в межах співробітництва з Україною

	Отримувач гарантії	Країна-інвестор	Сектор	Об'єм гарантій (млн. дол. США)
2011	ProCredit Holding Ukraine	Німеччина	Банки	6.40
2009	Raiffeisen Leasing Aval LLC	Австрія	Лізинг	142.50
2009	UniCredit Bank - Joint Stock Commercial Bank for Social Development Ukrsofsbank	Австрія	Банки	247.00
2009	Can-Pack (Ukraine) Ltd.	Польща	Виробництво	4.00
2008	OJSC Raiffeisen Bank Aval	Австрія	Банки	380.00
2008	Can-Pack (Ukraine) Ltd.	Польща	Виробництво	21.04
2008	Joint Stock Commercial Bank Ukrsofsbank	Австрія	Фінансові послуги	142.50
2008	Raiffeisen Leasing Aval LLC (RLAV)	Австрія	Лізинг	47.50
2006	Can Pack (Ukraine) Ltd.	Польща	Виробництво	33.70

Україна і БАГІ

Україна стала членом БАГІ з 1995 р.

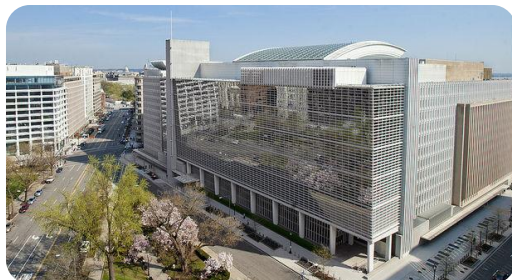
Основні напрями стратегії допомоги:

- Розвиток приватного сектора та муніципальної інфраструктури
- Заходи з енергозбереження
- Розвиток енергетичної галузі

Перспективні напрями інвестиційної співпраці БАГІ з Україною:

- Поліпшення доступу до фінансування малих і середніх підприємств
- Поліпшення надання спеціальних банківських продуктів
- Сприяння капіталізації банків

Штабквартира у Вашингтоні

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗДІЙСНЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

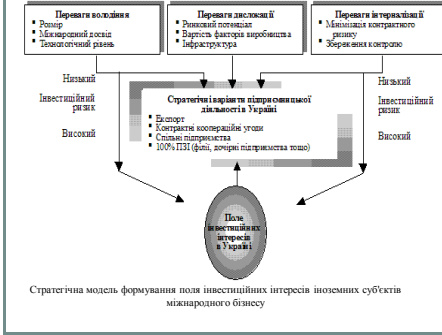
Права суб'єктів інвестиційної діяльності

1. Всі суб'єкти інвестиційної діяльності незалежно від форми власності та господарювання мають рівні права щодо здійснення інвестиційної діяльності, якщо інше не передбачено законодавчими актами України.
2. Інвестор самостійно визначає цілі, напрями, види й обсяги інвестицій, залучає для їх реалізації на договірній основі будь-яких учасників інвестиційної діяльності.
3. За рішенням інвестора права володіння, користування і розпорядження інвестиціями, а також результатами їх здійснення можуть бути передані іншим громадянам та юридичним особам у порядку, встановленому законом.
4. Для інвестування можуть бути залучені фінансові кошти у вигляді кредитів, вивезу в установленому законодавством порядку цінних паперів і попит.
5. Інвестор має право володіти, користуватися і розпоряджатися об'єктами та результатами інвестицій.
6. Інвестор має право на придбання необхідного йому майна у громадян і юридичних осіб безпосередньо або через посередників за цінами і на умовах, що визначаються за домовленістю сторін.

Обов'язки суб'єктів інвестиційної діяльності:

1. Дотримувати державних норм і стандартів, порядок встановлення яких визначається законодавством України.
2. Виконувати вимоги державних органів і посадових осіб, що пред'являються в межах їх компетенції.
3. Поздавати в установленому порядку бухгалтерську і статистичну звітність.
4. Не допускати монополістичної конкуренції і виконувати вимоги законодавства про захист економічної конкуренції.
5. Сплачувати податки, збори в розмірах та у порядку, визначених законами України.

Об'єднання специфічних параметрів інвестиційної привабливості України із загальними мотиваційними групами визначає основні рішення щодо масштабу інтернаціоналізації та ризику і формує поле інвестиційних інтересів іноземних суб'єктів міжнародного бізнесу.

Джерела фінансування інвестиційної діяльності:

- власні фінансові ресурси інвестора;
- позичкові фінансові кошти інвестора;
- залучені фінансові кошти інвестора;
- бюджетні інвестиційні асигнування;
- безоплатні та благодійні внески, пожертвування організацій.

Інвестиційна діяльність - це сукупість

практичних дій громадян, юридичних осіб та держави щодо

реалізації інвестицій. (Закон України «Про інвестиції»

діяльність від 18.09.91 р. № 1500 - XII

із змінами та доповненнями)

Державне агентство України з управління національними проектами

Реалізує стратегічно важливі проекти, що забезпечують технологічне оновлення, розвиток базових галузей реального сектору економіки та здійснює формування позитивного інвестиційного іміджу України

- Серед завдань Агенства в інвестиційній сфері:
- взаємодія з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з питань підготовки та реалізації національних проектів та цільових планів інвестиційного розвитку території;
 - забезпечення здійснення заходів, необхідних для посилення конкурентних переваг України.

Форми стимулювання іноземної інвестиційної діяльності реалізуються в умовах пільгового, обмежувального або національного режимів

Форми стимулювання іноземної інвестиційної діяльності

Форма	Інструменти
1. Фінансово-кредитне стимулювання	1.1. Безпроцентні кредити 1.2. Пільгові кредити 1.3. Інвестиційні гарантії
2. Податкове стимулювання	2.1. Зниження ставок податку 2.2. Податкові угоди з іншими країнами 2.3. Зняття податків на реінвестиції 2.4. Безмитний імпорт обладнання та/або сировини 2.5. Прискорена амортизація 2.6. Податкові кредити
3. Стимулювання інфраструктурного забезпечення	3.1. Надання землі у безкоштовне користування або за пільговими цінами 3.2. Надання будівель і споруд у безкоштовне користування або за пільговими цінами 3.3. Субсидії на користування енергією 3.4. Транспортні гранти 3.5. Пільги щодо фрахту
4. Стимулювання комерційних інвестиційних проектів	4.1. Гранти (цільове фінансування) ресурсів і природобережливого обладнання 4.2. Гранти (пільгове фінансування) проектів, орієнтованих на підвищення кваліфікації і перепідготовку кадрів, поліпшення умов праці 4.3. Сприяння в проведенні техніко-економічних обґрунтованих проектів 4.4. Гранти (пільгове фінансування) на проведення науково-дослідних та проектно-конструкторських робіт.
5. Протекціоністські заходи	5.1. Тарифи та нетарифні інструменти

ГАРАНТІЇ ЗДІЙСНЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В

УКРАЇНІ

Засади гарантування іноземних інвестицій в Україні

Гарантії для іноземних інвесторів – це система спеціальних господарсько-правових норм, покликаних забезпечити стабільність правового режиму іноземного ін-вестування та частково компенсувати інвестиційний ризик.

Гарантії у разі зміни законодавства про режим іноземного інвестування

Іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації, крім окремих випадків з виплатою негайної, адекватної та ефективної компенсації

Неможливість реквізиції, крім випадків, передбачених законом. Зазначена реквізиція може бути здійснена лише на підставі рішення органів, уповноважених на це Кабінетом Міністрів України, і в порядку, встановленому законом.

Право на відшкодування збитків, завданих їм незаконними діями чи бездіяльністю органів державної влади

Адекватна компенсація збитків у валюті, в якій були здійснені інвестиції, сума компенсації за цим рішенням має бути негайно виплачена у валюті, в якій були здійснені інвестиції

Компенсація збитків іноземним інвесторам здійснюється в порядку, встановленому законом.

Державні гарантії захисту іноземних інвестицій – це законодавчо встановлені гарантії з боку держави з метою забезпечення належного правового режиму інвестиційної діяльності і заохочення вкладення іноземного капіталу в пріоритетні галузі економіки.

забезпечення рівноправного режиму, які застосовуються на вимогу іноземного інвестора

безперешкодного переведення за кордон прибутків, отриманих від здійснення інвестиційної діяльності в Україні

недопустимість примусового вилучення іноземних інвестицій; іноземні інвестори мають право на відшкодування збитків

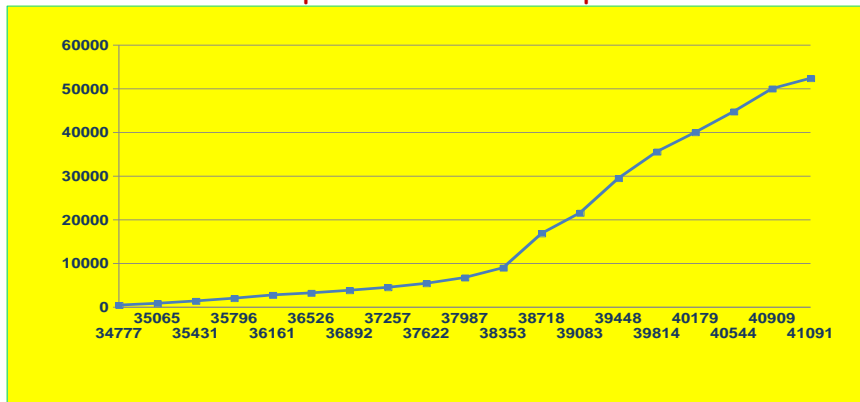
Гарантії захисту прав суб'єктів інвестиційної діяльності

у разі припинення інвестиційної діяльності інвестор має право на повернення своїх інвестицій у натуральній формі або у валюті

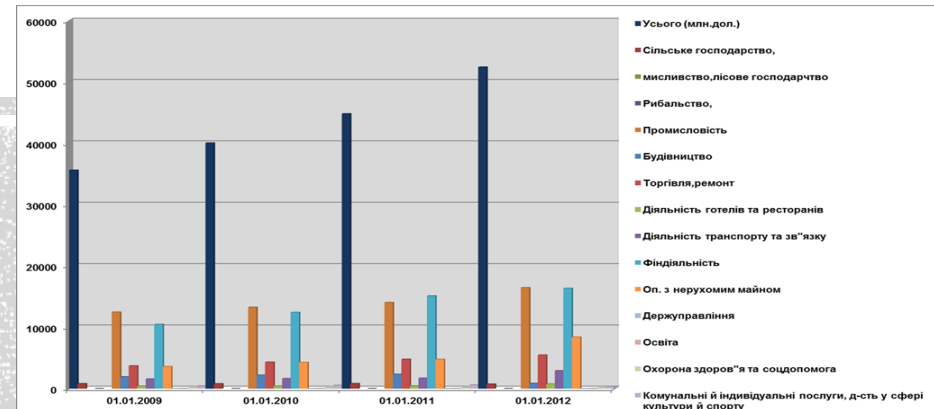
компенсації і відшкодування шкоди на основі поточних ринкових цін та об'єктивної оцінки

ІНВЕСТИВАННЯ В УКРАЇНУ: ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД

Обсяги надходження прямих іноземних інвестицій економіку України з 1995 по 2012 рік

Розподіл прямих іноземних інвестицій за видами ЗЕД

До 1996 року, ПІІ в економіку України мали тенденцію до зростання. До 1999 року, незважаючи на те, що інвестування в Україну з-за кордону не припинялося, воно мало тенденції до скорочення. У 1999 році темпи приросту інвестицій в економіку нашої держави різко скоротилися (в порівнянні з попереднім роком), після чого, наступні роки характеризувалися деякими коливаннями в їх залученні.

Найбільший обсяг зарубіжних інвестицій в період з 2004 по 2009 року направлялися на розвиток промисловості. У 2010-2011 роках вектор напрямлення інвестицій дещо змістився в бік забезпечення кривими розвитку фінансової діяльності України, після чого ситуація знову повернулася у початкове положення.

Роки	ПІІ (млн.дол.)	Темпи приросту (по відношенню до 1995р.) %	Темпи приросту (по відношенню до попереднього року) %
01.01.1995	483,5	-	-
01.01.1996	896,9	85,5	85,5
01.01.1997	1438,2	197,5	60,4
01.01.1998	2063,6	326,8	43,5
01.01.1999	2810,7	481,3	36,2
01.01.2000	3281,8	578,8	16,8
01.01.2001	3875,0	701,4	18,1
01.01.2002	4555,3	842,2	17,6
01.01.2003	5471,8	1031,7	20,1
01.01.2004	6794,4	1305,3	24,2
01.01.2005	9047,0	1771,1	33,2
01.01.2006	16890,0	3393,3	86,7
01.01.2007	21607,3	4368,9	27,9
01.01.2008	29542,7	6010,2	36,7
01.01.2009	35616,4	7266,4	20,6
01.01.2010	40053,0	8184,0	12,5
01.01.2011	44805,9	9167,0	11,9
01.01.2012	50058,0	10253,3	11,7
01.07.2012	52426,6	10743,1	4,7

Рік	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.01.08	01.01.09	01.01.10	01.01.11	01.01.12	01.07.12
Усього (млн.дол.)	6794,4	9047,0	16890,0	21607,3	29542,7	35616,4	40053,0	44805,9	50058,0	52426,6
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	206	224	309,6	404,3	557,3	813,3	793	838,7	685,3	739
Рибальство, рибництво	0,5	2,5	0,8	0,8	0,9	5,6	5,6	13,8	12,6	12,5
Промисловість	3394,1	4097,8	9527,8	10470,3	12421,2	12469,7	13276,4	14034,3	14969,9	16460,90
Будівництво	197	275,3	512,8	839,8	1631,8	1936,6	2206	2340,6	814,6	863
Торгівля, ремонт	1134,2	1657,5	1956,1	2629,7	3072,1	3708,5	4316,6	4797,1	5224,6	5469,50
Діяльність готелів та ресторанів	187,1	262,3	268	374,5	428,8	413,5	444,8	450,2	721,1	756,5
Діяльність транспорту та зв'язу	531,5	813,5	960,9	1136,8	1430,9	1567,6	1626,5	1706,8	2731,1	2921,10
Фіндіяльність	504,3	694,3	1896,5	3561	6835,9	10496,1	12431	15110,5	16163,3	16337,90
Оп. з нерухомим майном	392,4	674,3	1056,1	1768,6	2669,3	3613,8	4268,5	4788,2	8256,5	8384,80
Держуправління	0	0	0	0	0,2	0,5	0,5	0,5	0,1	0,1
Освіта	3,4	18,6	34,1	36,7	18,1	13,4	14,1	8,8	4,2	4,2
Охорона здоров'я та соціального забезпечення	137	163,5	170,2	178,9	190,4	123,5	121	132,1	115,5	117,8
Комунальні й індивідуальні послуги, д-сть у сфері культури й спорту	106,9	163,4	197,1	209,9	285,8	454,3	549	584,3	359,2	359,3

Дякую за увагу !

e-mail: kafedra_mev@mail.com

